

COLUMN LUI TRAIAN
TRAJAN'S COLUMN

COLUMNA LUI TRAIAN ÎN ROMÂNIA

1867 – prima propunere de reconstituire a Columnei la București datorată lui Mihail Kogălniceanu. Discutându-se în parlament bugetul pentru instrucțiunea publică, în presa vremii se face propagandă pentru obținerea de fonduri în vederea executării unei copii după „acel nemuritor document al istoriei noastre”, după cum scria gazeta „Românul”, din 9 februarie 1867.

1874 / 1875 – într-una din lecțiile de arheologie ținute de Alexandru Odobescu la Facultatea de Litere a Universității din București, între 22 octombrie 1874 și 14 martie 1875, el spunea: „de pe tiparele făcute din ordinul împăratului (Napoleon al III-lea) am putea, cu neînsemnate sacrificii, să căpătăm o reproducere în bronz a întregii Columne Traiane, care s-ar înălța cu fală, chiar în fața acestui edificiu (Universitatea), unde ne place și se cuvine să amintim pururea despre mărețele fapte ale marelui Traian”.

1882 – în *Adunarea Deputaților* din 12 noiembrie, V.A. Urechia propune un proiect de lege conform căruia în capitală se va așeza o reproducere fidelă a Columnei lui Traian, în mărime originală. Proiectul nu s-a realizat însă.

1887 – întocmirea unui proiect pentru o clădire monumentală, în stil neo-clasic, care să adăpostească Muzeul Național, Biblioteca Națională și Academia, amplasate pe cheiul Dâmboviței. În fața construcției se preconiza reconstituirea Columnei.

1896 – Badea Cârțan din Cârțișoara Sibiului – patriot și iubitor de carte și istorie - se duce pe jos la Roma pentru a vedea Columna lui Traian. După un drum lung, ajuns în orașul etern, presară în jurul Columnei boabe de grâu și pământ din pământul țării, își întinde cojocul și se culcă lângă Columnă. Cineva, văzându-l, a exclamat: „lată un dac coborât de pe Columnă !”.

1912 – Al. Tzigara-Samurcaș, marele om de cultură, fost comisar al guvernului român la expoziția de la Roma, unde au fost expuse mulaje după metopele monumentului de la Adamclisi, face demersuri pe lângă conservatorul muzeului din Saint-Germain-en-Laye, celebrul arheolog clasic Salamon Reinach, ca, în schimbul unor copii după metopele de la Adamclisi, să se obțină copii după scene

de pe Columnă. Deși în principiu s-a căzut de acord, inițiativa nu s-a materializat. Ca și Al. Odobescu, Tzigara-Samurcaș considera că este nevoie de o copie a Columnei pentru studiu, dar că reconstituirea ei la București nu ar avea rost: „Pe cât de imperios necesară este o asemenea reproducere, pe atât de improprie ar fi reeditarea columnei în bronz, în marmură sau beton armat, pe una din piețele Bucureștilor”.

1934 – executarea unor mulaje din beton armat din inițiativa Vaticanului, mulaje care să permită studierea Columnei, întrucât cele făcute anterior din ghips se deterioraseră, determină relansarea proiectului de a avea o copie a Columnei la București. „Să profităm de lucrările în curs de execuție la Roma – scria Tzigara-Samurcaș – , cât și de curentul unanim favorabil din țară pentru ca să nu scăpăm încă o dată ocazia prielnică de a îmbogăți arhiva documentelor naționale cu reproducerea Columnei Traiane. Ea ne procură cele mai importante mărturii ale glorioasei epoci de plămădire a poporului român”.

1934-1939 – arheologul Emil Panaitescu, directorul Școlii Române de la Roma, cere, printr-o serie de memorii adresate Academiei Române, Ministerului Instrucțiunii Publice, Ministerului de Finanțe, Parlamentului, ca statul român să comande copia Columnei lui Traian.

1939 – Statul Român comandă copia Columnei lui Traian unor meșteri de la Vatican, sub supravegherea lui Francesco Mercatalli. Inițial, s-a comandat numai fusul coloanei, apoi și soclul, în eventualitatea unei reconstituiri. Lucrările de reproducere a coloanei s-au făcut în timpul războiului.

1939-1943 – Început în anul 1939, fusul a fost terminat în termen de 12 luni, deci în 1940, iar soclul a fost terminat în 1943. Copia Columnei a fost achitată integral de statul român. Executarea mulajelor a fost urmărită personal de Emil Panaitescu, iar calitatea lucrării a fost verificată de o comisie formată din Guido Galli, directorul tehnic al muzeelor pontificale, Italo Gismondi, arhitect, Giuseppe Lugli, arheolog, Virgil Vătășianu, istoric de artă și Emil Panaitescu, arheolog.

1944-1967 – războiul a făcut ca mulajele după reliefurile Columnei să nu ajungă în țară decât cu mare întârziere. Până la mijlocul anilor '60, ele au fost adăpostite în subsolurile Muzeului Lateran, ale Forului lui Traian și în depozitele Palatului Expozițiilor din Roma.

1967 – după multe demersuri și tratative diplomatice, purtate de România, copia Columnei lui Traian ajunge la București, în luna iunie 1967.

COLUMNA LUI TRAIAN ÎN MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI

Columna lui Traian este unul dintre cele mai faimoase monumente ale antichității romane. Ridicată în Forul lui Traian de la Roma în anul 113 p. Chr., ea ilustrează în peste 100 de scene cu 2 500 de personaje, cele două războaie daco-romane din anii 101-102 p. Chr. și 105-106 p. Chr., care au dus la cucerirea Daciei și transformarea ei în provincie romană.

Copia realizată la Roma are mari avantaje, întrucât materialul din care este făcută – ciment alb armat, amestecat cu praf de marmură – se apropie ca aspect de cel original; soclul, imitând perfect originalul, dă imaginea exactă a proporțiilor monumentului. Fiecare relief are în partea inferioară un mic postament care permite dispunerea pieselor pe orizontală, dar împiedică reconstituirea Coloanei. Doar în partea superioară piesele sunt oblice, respectând poziția lor în spirala Coloanei.

Locul ideal de expunere a copiei după Columna lui Traian s-a găsit cu prilejul transformării fostului Palat al Poștei din București în muzeu de istorie, când această clădire – monument de arhitectură – și-a găsit astfel o și mai potrivită menire. Vechiul palat, construit la 1900 în stil neoclasic, după planurile arhitectului Alexandru Săvulescu, are patru laturi, intrarea principală fiind pe Calea Victoriei. În curtea interioară s-a ridicat un corp de clădire modern, din beton armat și sticlă, cu acoperișul în formă de stea ("pânze subțiri"), având acces din holul central al vechii clădiri.

Expunerea copiei Columnei lui Traian a pus probleme dificile muzeografilor tematici, arhitecților și inginerilor care au proiectat lapidariul, întrucât în centrul său a trebuit reconstituit parțial monumentul de la Roma la dimensiunea originală, iar pe laturi, reliefurile sau alte monumente de piatră au trebuit să se bucure de o prezentare corespunzătoare atât din punctul de

Imperiului; scenele 116 și 117, reprezentând sinuciderea regelui-erou Decebal, ca să nu cadă prizonier în mâinile romanilor și scena în care capul regelui dac este prezentat lui Traian, act confirmat de inscripția ofițerului *Tiberius Claudius Maximus*, descoperită la Philippi, al cărei mulaj se găsește în secția de istorie veche a muzeului.

Scenele pe care le-am amintit și care nu trebuie să scape din vreo vizită la Columnă constituie dovada peremptorie că monumentul ridicat de Traian nu are numai valoare artistică și simbolică, ci, în primul rând, istorică și documentară.

În Muzeul Național de Istorie a României, inaugurat în anul 1972, în lapidariul special amenajat, Columna constituie un mare punct de atracție pentru vizitatori.

Datorită Columnei, poporul român are șansa de a cunoaște chipurile strămoșilor săi. Câte femei și câți bărbați de astăzi se pot privi într-un monument ridicat cu aproape 2 000 de ani în urmă ca într-o oglindă?

MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI

Calea Victoriei, nr. 12, sector, 3, București

Tel. (+40 -1) 315.82.07, 313.70.56; Fax: (+40 -1) 311.33.56; 310.19.84

adresa web: <http://www.mnir.ro>; e-mail: direct@mnir.ro

Program de vizitare: miercuri – duminică orele 9 - 17

Text: dr. Lucia Marinescu

Foto: Mircea Angelescu (coperta), © George Dumitriu

Editat de **cIMeC – INSTITUTUL DE MEMORIE CULTURALĂ**

Piața Presei Libere 1, C.P. 33-90, 713411, București, ROMÂNIA

Tel./Fax: (+40 -1) 224.37.42; adresa web: <http://www.cimec.ro>; e-mail: cimec@cimec.ro

În curând CD-ROM-ul "Columna lui Traian".

Mai multe informații despre Columna lui Traian la adresa

Web: <http://archweb.cimec.ro/Arheologie/TrajansColumn.htm/default.htm>

THE TRAJAN'S COLUMN IN THE NATIONAL HISTORY MUSEUM OF ROMANIA

Trajan's Column is one of the most famous monuments of the Roman Antiquity. Erected in the Trajan's Forum in Rome (113 AD) it illustrates in more than 100 scenes with 2,500 characters the two Dacian wars waged by Emperor Trajan in 101-102 and 105-106 AD, resulted in the submission of Dacia and its transformation into a Roman province.

The replica achieved in Rome has great advantages, as the material is made of – white reinforced concrete, mixed up with marble dust – much resembles the original; the socle, perfectly imitating the original, gives the exact image of the proportions of the monument. Each relief bears at the lower part a small pedestal making it possible to arrange the samples horizontally, but prevents the Column to be reconstituted. Only at the upper part the samples are oblique, observing their position in the Column spiral.

The ideal place of display for Trajan's Column's replica was found on the occasion of turning the former Palace of the Post in Bucharest into a history museum, when this building – a monument of architecture – has been conferred a more appropriate function.

The old palace, built in 1900 in a neo-classical style, after the design of architect Alexandru Săvulescu, has four sides, the main entrance being on the Victoriei Road. In the courtyard a modern glass and reinforced concrete building was raised, with a star-shaped roof („thin sheets“), having access to the central hall of the old building.

Displaying Trajan's Column's replica raised difficult issues to the museum specialists, architects and engineers who designed the lapidary, as in its centre had to be partially reconstituted the monument in its original size, while on the sides, the reliefs or other stone monuments had to be displayed adequately both from the point of view of the topic and the museum techniques. Displaying the Column reliefs in a continuous flow raised the

issue of avoiding monotony, so much more as the material and colour of the samples are similar and their shape differs very little. The differences in width of the reliefs observe the reality on the Column, as the ancient artist made the lower part reliefs 0.98 m wide and the figures 0.60 m high, and the upper part reliefs 1.25 m wide and the figures 0.80 m high in order to achieve the necessary visual correction.

In order to suggest the way the Column should be read and to help visitors imagine more easily how the original looks like, in the centre of the lapidary the Column was reconstituted on a 10 m height: the socle bearing the funerary chamber, 5.37 m high; the base shaped as a crown of laurels, 1.68 m high and the first six reliefs, that is a part of the column shaft. There are 27 samples arranged on 5 registers, mounted on a solid, but discrete skeleton. The rest of the reliefs are mounted on metallic consoles along the walls and on four metallic tambours, having the diameter equal to the column shaft. Well placed visually, perfectly lit, numbered on the right bottom and having on the left labels explaining the meaning of scenes, Trajan's Column's cast copies are displayed modernly and exquisitely. The National History Museum of Romania is the place where the Column can be studied better than anywhere else.

Entering the lapidary in the central hall, the visitor can see the base and the first scenes (1-6) on the column shaft; as he approaches the railing and looks downwards, he can see the socle and read the legend. More often than not, visitors leaning against the railing ponder on history, on elusive time, as the Column inspires them to do that.

After first meeting the Column on the upper level of the lapidary, two access stairs, on the left and on the right of the entrance, lead to the lower level, where the visitor comes into a direct contact with the Column socle and relief. A central space, deepened as against the lower level, gives access to the monument socle and the reliefs 7-19, displayed all around. The complementary

material on the lower level: two Piranesi engravings, one depicting the Column and the other Trajan's Forum and the Column, a drawing of the Ulpia Basilica in Trajan's Forum, a detailed plan of the Forum, marking the place where the Column stands, as well as an explanatory text on the technical data regarding the monument which brings on more understanding as far as the scenes are concerned and gives information on the history of the monument.

After examining the socle and the reliefs all around him, the visitor, having climbed the stairs, can watch, from left to right, in a continuous flow, the unfolding of scenes, as they are depicted on the Column.

A quiet visit to the lapidary of the National History Museum of Romania lasts about half an hour. However, a hasty visitor, who wants just to take a look at the Column, thinking he might come some other time to watch it properly, should have a few hints as to the most relevant scenes. He should stop at the relief 17, to watch the battle of Tapae, in 101, and king Decebalus' portrait rendered in profile; reliefs 64-65, bringing face to face the main opponents, Trajan and Decebalus, in the peace scene at the end of the first war, in 102, and pay homage to Decebalus who, in spite of his being defeated, stands bravely and urges his men to go on fighting; relief 66, depicting the return to their homes of the Dacians after the first war: women, children, old men, cattle herds; relief 85, depicting the bridge built over the Danube by Apollodorus of Damascus, in 103-104, considered to be one of the wonders of the ancient world, described by the ancient historian Cassius Dio and depicted on the back of the coins issued by Trajan on the occasion of conquering Dacia; relief 102 of the tragic scene of the distribution of the last water supplies in the mountains and the desperate defending of the homeland by the Dacians; scene 122, depicting the capturing of the Dacian treasures by the Romans, and confirming the knowledge conveyed by the ancient literary sources which explain not only the

causes, but also one of the consequences of the Dacian wars - the recovery of the Empire's finances; scenes 116 and 117, depicting the suicide of the hero king Decebalus, who refused to fall prisoner in the hands of the Romans and the scene rendering the Dacian king's head being presented to Trajan, a fact confirmed by the inscription of officer Tiberius Claudius Maximus, discovered at Philippi, whose cast copy can be found in the museum department of ancient history.

The scenes mentioned above – that should not be missed whenever the Column is visited – constitute the peremptory proof that the monument raised by Trajan has not only an artistic and symbolic value, but, above all, a historic and documentary one.

In the National History Museum of Romania, inaugurated in 1972, in the special lapidary, the Column is a key attraction for visitors.

Due to the Column, the Romanian people has the opportunity to acknowledge how its forebearers looked like. How many women and men can look nowadays in a monument raised over 2000 years ago like in a mirror?

THE MUSEUM OF NATIONAL HISTORY OF ROMANIA

Calea Victoriei, no. 12, sector, 3, Bucharest

Phone: (+40 -1) 315.82.07, 313.70.56; Fax: (+40 -1) 311.33.56; 310.19.84

Web address: <http://www.mnir.ro>; e-mail: direct@mnir.ro

Opening hours: Wednesday – Sunday 9 a.m. – 17 p.m.

Text: dr. Lucia Marinescu

English translation: Anca Doina Cornaciu

Photo: Mircea Angelescu (cover), © George Dumitriu

Edited by **ciMeC – THE INSTITUTE FOR CULTURAL MEMORY**

Piața Presei Libere 1, C.P. 33-90, 713411, Bucharest, ROMANIA

Tel./Fax: (+40 -1) 224.37.42; Web address: <http://www.cimec.ro>; e-mail: cimec@cimec.ro

Coming soon the CD-ROM "Trajan's Column".

More informations about the Trajan's Column at

Web address: <http://archweb.cimec.ro/Arheologie/TrajansColumn.htm/default.htm>

TRAJAN'S COLUMN IN ROMANIA

1867 – The first to propose the reconstitution of the Column in Bucharest was Mihail Kogălniceanu. In 1867, as the budget for public education was being debated in Parliament, the press of the time published articles in favour of getting funds for making cast copies after „that eternal monument of our history”, as the newspaper „The Romanian” wrote on the 9th of February 1867.

1874/1875 – In one of the archaeology lectures held by Alexandru Odobescu at the Faculty of Letters of the University in Bucharest, between the 22nd of October 1874 and the 14th of March 1875, he said: „from the copy casts ordered by the emperor (Napoleon the 3rd) we could, with little sacrifice, get a bronze sample of the entire Column, which would stand majestically right in front of this edifice (the University), where, dutifully, we are fond of reminding for ever more the heroic deeds of great Trajan”.

1882 – In a work session of the Deputies Assembly, on the 22nd of November 1882, V. A. Urechia brought forward a bill proposing that in the capital should be placed a faithful reproduction of Trajan's Column, on the original size. The galvanic copper copy was to be executed in France, by the Oudry plant in Auteuil. Unfortunately, the project failed.

1887 – a design was worked out for a monumental building, in neo-classical style, that was to shelter the National Museum, the National Library and the Academy and to be placed on the quay of Dâmbovița river. In front of the building the Column was to be reconstituted.

1896 – Badea Cârțan, a shepherd from Cârțișoara Sibiului, but a great patriot, and lover of literature and history went to Rome on foot to see Trajan's Column. After a long journey, he reached the eternal city, sprinkled around the Column wheat grains and earth from his country's land, laid his sheepskin coat on the ground and lay near the Column. Somebody who saw him exclaimed: „Here is a Dacian descended from the Column!”.

1912 – Al. Tzigara-Samurçaș, a great man of culture, former commissar of the Romanian government at the exhibition in Rome, where were on display cast copies after the metopes of the monument of Adamclisi, approached the conservatory of the Saint-Germain-en-Laye Museum, the famous classical archaeologist Salomon Reinach, himself author of a work on Trajan's Column, in order to obtain in exchange for cast copies after metopes from Adamclisi cast copies after scenes from the Column. Although in principle the parties agreed, the initiative failed. Like Al. Odobescu, Tzigara-Samurçaș used to consider that a copy of the Column is needed for studying, but its reconstitution in Bucharest

would not be appropriate: „As much as we need to have such a reproduction, it would be improper to reconstitute the column in bronze, marble or reinforced concrete, in one of Bucharest's squares”.

1934 – the Vatican ordered cast copies of reinforced concrete likely to make it possible to study the Column, as those made previously of plaster had been deteriorated. That initiative relaunched the project to have a copy of the Column in Bucharest. „The works being carried out in Rome – wrote Tzigara-Samurçaș –, as well as the unanimously favourable attitudes in this country give us hope that this time we will not miss the opportunity to enrich the heritage of national documents with the reproduction of Trajan's Column. It provides us the most precious evidence of the glorious age during which the Romanian people emerged”.

1934-1939 – the archaeologist Emil Panaiteșcu, director of the Romanian School (*Accademia di Romania*) in Rome, asked, by a series of memorials addressed to the Romanian Academy, the Ministry of Public Education, the Ministry of Finance, the Parliament, the Romanian Government to order a copy of Trajan's Column.

1939 – the Romanian Government ordered a copy of Trajan's Column to a team of craftsmen of the Vatican, under the command of Francesco Mercatalli. At first only the shaft of the Column was ordered, then the socle, with a view to a reconstitution. The works of reproducing the column were carried out in wartime.

1939-1943 – The shaft was begun in 1939 and was finished after twelve months, that is in 1940, while the socle was finished in 1943. The Column's replica was entirely paid by the Romanian Government. The manufacturing of the cast copies was supervised by Emil Panaiteșcu himself, while the quality of the work was checked by a board comprising Guido Galli, technical director of Pontifical Museums, Italo Gismondi, architect, Giuseppe Lugli, archaeologist, Virgil Vătășianu, art historian, and Emil Panaiteșcu, archaeologist.

1944-1967 – The war delayed the arrival of the cast copies after the Column reliefs in our country for a long time. Until 1967, they were sheltered in the basements of the Lateran Museum, the Trajan's Forum and the depositories of the Palace of Exhibitions in Rome.

1967 – After many diplomatic endeavours and negotiations, thanks to the Romanian Government, the replica of the Trajan's Column reached Bucharest, in June 1967.

